

EURÓPSKA
KOMISIA

VYSOKÁ PREDSTAVITEĽKA
ÚNIE PRE
ZAHRANIČNÉ VECI
A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU

V Bruseli 22. 7. 2020
JOIN(2020) 13 final

SPOLOČNÁ SPRÁVA EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**OSOBITNÁ ADMINISTRATÍVNA OBLASŤ HONGKONG:
VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2019**

SPOLOČNÁ SPRÁVA EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

OSOBITNÁ ADMINISTRATÍVNA OBLASŤ HONGKONG:

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2019

Zhrnutie

Od odovzdania Hongkongu Čínskej ľudovej republike (ČĽR) v roku 1997 Európska únia (EÚ) a jej členské štáty pozorne sledujú politický a hospodársky vývoj v Osobitnej administratívnej oblasti Hongkong (ďalej len „OAO Hongkong“). EÚ stojí za svojou politikou „jednej Číny“ a podporuje zásadu „jedna krajina, dva systémy“ a jej vykonávanie. V súlade so záväzkom voči Európskemu parlamentu prijatým v roku 1997 vydáva Komisia výročnú správu o vývoji v Hongkongu. Táto dvadsiata druhá správa sa vzťahuje na rok 2019.

Rok 2019 bol pre Hongkong výnimočne náročný, s neutíchajúcimi nepokojmi prvotne vyvolanými návrhmi na zmenu zákona upravujúceho extradíciu, ktoré boli v prvom čítaní v legislatívnej rade 3. apríla 2019. V druhom polroku sa konali veľké demonštrácie a protesty spojené s násilím, obsadzovaním univerzít, vandalizmom a narušením dopravných sietí, letiska a iných aspektov každodenného života. Protestujúci formulovali päť požiadaviek adresovaných hongkongskej vláde. Medzi dôvody nepokojov patrili politické aj sociálno-hospodárske obavy. Vláda zareagovala okrem iného stiahnutím návrhu zákona o extradícii, uplatnením núdzových právomocí prvýkrát od roku 1967 vedúcich k prijatiu zákona „proti maskám“ a obmedzenou komunikáciu s protestným hnutím prostredníctvom komunitného dialógu. Obvinenia zo zlého zaobchádzania zo strany polície posilnili požiadavky protestujúcich o rozsiahlu vyšetrovaciu komisiu. Hongkongska vláda však takúto nezávislú komisiu odmietla zostaviť. Nezávislá rada pre sťažnosti na políciu (IPCC) preveruje niekoľko prípadov obvinení zo zlého zaobchádzania zo strany polície a začiatkom roka 2020 mala vydať predbežnú správu. Adekvátnosť jej právomocí sa však spochybňuje.

Pokojný priebeh volieb do okresných rád v novembri však priniesol nádej na deeskaláciu násillia. Historicky vysoká účasť 71,2 % bola dôkazom významu, ktorý obyvatelia Hongkongu pripisujú uplatňovaniu svojich demokratických práv. Po voľbách až do konca roka pokračovali prevažne pokojné masové protesty s niekoľkými násilnými incidentmi.

Európska únia naďalej vyzýva OAO Hongkong a orgány ústrednej vlády, aby pokračovali v reforme volebného systému v súlade s tým, čo je zakotvené v základnom zákone, a dosiahli dohodu o volebnom systéme, ktorý by bol demokratický, spravodlivý, otvorený a transparentný. Všeobecné volebné právo by hongkongskej vláde prinieslo väčšiu podporu verejnosti a legitimitu pri dosahovaní hospodárskych cieľov a riešení sociálno-hospodárskych výziev Hongkongu. Pocit krivdy vyjadrený neutíchajúcimi protestmi si vyžaduje presvedčivú reakciu, ktorá by dlhodobo zabezpečila hongkongsú stabilitu.

Zintenzívnili sa obavy týkajúce sa narušenia zásady „jedna krajina, dva systémy“ a autonómie Hongkongu. Vo všeobecnosti sa v Hongkongu naďalej dodržiavajú základné slobody, pričom právny štát a nezávislosť súdnictva sú stále základnými zárukami. Objavili sa však znepokojujúce tendencie v súvislosti so slobodou slova, najmä v kontexte pretrvávajúcich protestov. Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 18. novembra o protiústavnosti zákona „proti maskám“ podnietilo pripomienky Peking, podľa ktorých hongkongske súdy nemôžu rozhodovať o ústavnosti hongkongských právnych predpisov a ich súlade so základným zákonom. Akékoľvek kroky smerujúce k obmedzeniu právomocí súdov v tejto súvislosti by oslabili zaručenú autonómiu Hongkongu vrátane nezávislosti jeho súdnictva a právneho štátu. Systém boja proti korupcii zostal naďalej silný a odolný.

Z hľadiska hospodárstva bol rok 2019 pre Hongkong ťažkým rokom, pričom došlo k poklesu HDP o 1,2 % a prvému rozpočtovému deficitu za posledných 15 rokov. Dôvodom boli prevažne vonkajšie faktory už prítomné ku koncu roka 2018, t. j. spomalenie čínskeho hospodárstva a obchodný spor medzi Spojenými štátmi a Čínou, hoci zásadný účinok mali nepokoje v druhej polovici roka 2019, a to najmä na odvetvia spojené s cestovným ruchom. Hongkong má však veľké fiškálne a devízové

rezervy, ktoré mu umožňujú čeliť náročnému prostrediu, zabezpečiť stabilitu meny a podporovať obchod. Jeho finančný a bankový sektor je naďalej silný a veľmi konkurencieschopný, vďaka čomu je stále svetovo prvým centrom pre prvotné verejné ponuky akcií (IPO) a je schopný zabrániť odlevu kapitálu vyvolanému panikou.

Hospodárska situácia a nepokoje v rozličnej miere zasiahli európsku obchodnú komunitu v Hongkongu. Európske spoločnosti sú prevažne v režime „vyčkávania“, hoci majú veľké obavy z bezvýchodiskovej politickej situácie, násilia a bezprecedentného tlaku na podniky. Európska obchodná komunita oceňuje silný hongkonský právny systém, súdnu nezávislosť, základné práva a slobody a podnikateľské prostredie bez politických zásahov ako kľúčové prvky konkurencieschopnosti tohto regiónu. Narušenie týchto výhod by v tejto súvislosti negatívne ovplyvnilo atraktivnosť Hongkongu a jeho náskok pred inými obchodnými centrami.

Európska únia počas roka vydala niekoľko vyjadrení a vyhlásení. Hovorca EÚ vydal tri vyjadrenia, a to 12. júna, 1. júla a 13. augusta. Vysoká predstaviteľka vydala tri vyhlásenia v mene Európskej únie, a to 17. augusta, 2. októbra a 18. novembra. Tieto vyhlásenia zdôraznili otázky vrátane potreby:

- odmietnuť násilie,
- viesť inkluzívny dialóg, s poukázaním na ochotu Európskej únie podporiť tých, ktorí sú ochotní pracovať na deeskalácii a začatí tohto dialógu,
- zabezpečiť dodržiavanie základných slobôd,
- otvoriť komplexné vyšetrovanie násilia, použitia sily a základných príčin protestov.

Európsky parlament 18. júla diskutoval o Hongkongu a prijal uznesenie o tejto situácii.

Politický vývoj

V roku 2019 pútala najväčšiu pozornosť diskusia o návrhu **zákona o páchatel'och na úteku a vzájomnej právnej pomoci v trestnoprávných záležitostiach („návrh zákona o extradícii“)** a masové protesty vyvolané týmto navrhnutým opatrením. Hongkonský úrad pre bezpečnosť predložil tento návrh vo februári 2019 s cieľom zjednodušiť vydávanie páchatel'ov do Číny, na Taiwan a inde. Ako jedno z odôvodnení reformy sa uvádzal nedostatočný základ pre vydanie občana Hongkongu, ktorý čelil obvineniu zo spáchania vraždy, na Taiwan.

Návrh zákona o extradícii sa stretol s ostrou kritikou právnej obce, podnikateľov a občianskej spoločnosti. Hlavným dôvodom kritiky bolo, že prvotný návrh zahŕňal širokú škálu trestných činov, že nebol schopný zabezpečiť dostatočné preverenie navrhovaných prípadov extradície a že pevninový právny systém neposkytuje dostatočnú ochranu ľudských práv a spravodlivý proces. Hongkonská vláda zareagovala revidovaním návrhu, pričom zúžila zoznam trestných činov, ktoré sú dôvodom na extradíciu osoby, zo 46 na 37, a konkretizovala, že za trestné činy, ktoré sú dôvodom na extradíciu osoby, sa musí ukladať trest odňatia slobody v trvaní viac ako tri roky. Odpor verejnosti proti návrhu sa zintenzívnil a v legislatívnej rade sa konali veľké manifestácie a intenzívne diskusie.

Po tom, ako sa konfrontácia v súvislosti s týmto problémom vystupňovala, administratíva obmedzila preverovanie legislatívnych návrhov vo výbore legislatívnej rady. Zahrnutie dodatočných záruk do návrhu zákona nezmiernilo odpor verejnosti. Podľa Občianskeho frontu pre ľudské práva sa na pochode proti návrhu zákona 9. júna zúčastnil jeden milión osôb. Predsedníčky výkonnej rady Carrie Lamová oznámila pozastavenie, avšak nie zrušenie návrhu zákona o vydaní 15. júna. Ďalší pochod 16. júna prilákal a zaznamenal dva milióny účastníkov, čím sa stal najväčším zhromaždením svojho druhu v histórii Hongkongu. Obidva pochody boli pokojné. Demonstranti sa následne zamerali na budovu legislatívnej rady a iné vládne budovy. Niekoľko protestujúcich 1. júla rabovalo v budove legislatívnej rady, pričom boli spôsobené značné škody a budova bola následne tri mesiace zatvorená. Násilné útoky skupiny maskovaných mužov na cestujúcich na hromadnej tranzitnej železničnej stanici (MTR) v hongkonskej časti Jüan-lang vyvolali verejné pobúrenie. K útoku došlo po pochode proti návrhu zákona o extradícii a predchádzali mu varovania, podľa ktorých protestujúcich čaká odplata, ak pôjdu do mestskej časti Jüan-lang. Polícia čelila ostrej kritike, keď nezasiahla, aby násilie včas potlačila. Tento incident v súčasnosti vyšetruje IPCC.

Návrh zákona bol úplne a formálne stiahnutý až 23. októbra. Ani čiastočný ústupok v júni neutíšil protesty, pričom demonštranti v tomto bode vyjadrili päť požiadaviek:

1. formálne stiahnutie návrhu zákona;
2. vymenovanie nezávislej vyšetrovacej komisie, ktoré preskúma záležitosti vrátane obvinení zo zlého zaobchádzania zo strany polície počas nepokojov;
3. ukončenie používania slova „výtržnosti“ zo strany orgánov na označenie protestov, pričom za tento trestný čin sa udeľuje prísny trest odňatia slobody až do desiatich rokov;
4. amnestia pre zatknutých a
5. zavedenie všeobecného volebného práva vo voľbách predsedu výkonnej rady a voľbách do legislatívnej rady v súlade s ustanoveniami základného zákona.

V priebehu protestov sa vyvinula taktika dobre organizovaného protestného hnutia „bez vodcu“. Okrem štandardných povolených a nepovolených zhromaždení a pochodov došlo k opätovnému zablokovaniu hongkonského dopravného systému. Hromadné obsadenia a protesty na medzinárodnom letisku od júla do septembra vážne narušili služby a viedli k zavedeniu obmedzení vstupu do terminálov. Hromadný tranzitný systém bol osobitným cieľom narušenia a vandalizmu v súvislosti s tvrdeniami protestujúcich, že spoločnosť zodpovedná za prevádzku systému tajne spolupracuje s vládou na zabránení protestom okrem iného aj tým, že uzatvára stanice na miestach protestov. Obchodné siete s majiteľmi alebo riadiacimi pracovníkmi považovanými za sympatizantov Pekingu sa takisto stali terčom vandalizmu.

Niektoré protesty poznačilo pravidelné a závažné násilie, keď došlo k vrhaniu benzínových bômb a iných predmetov. Existujú obavy týkajúce sa radikalizácie niektorých členov protestného hnutia. Polícia sa často uchýľovala k vypúšťaniu slzotvorného plynu a strieľaniu gumových projektilov a vrecúškových nábojov. Takisto došlo k streľbe s ostrými nábojmi. V priebehu roka bolo objavených niekoľko improvizovaných výbušných zariadení. V novembri jeden z protestujúcich utrpel vážne zranenia po tom, ako ho polícia strelila do brucha, ďalší protestujúci zomrel po páde z parkoviska a jeden muž bol vážne zranený po vzplanutí po hádke s protestujúcimi.

Bolo vznesené **veľké množstvo obvinení z neprimeraného použitia sily a zlého zaobchádzania zo strany orgánov presadzovania práva.** Niekoľko prípadov takéhoto zlého zaobchádzania bolo zachytených na kamere. Obvinenia vyšetruje Nezávislá rada pre sťažnosti proti polícii (IPCC), ktorej úlohou je vypracovať verejnú správu o tom, ako polícia riešila protesty do začiatku roku 2020. Mnohí členovia protestného hnutia nedôverujú IPCC, ktorej dôveryhodnosť bola zasiahnutá, keď v septembri 2019 odstúpil päťčlenný orgán medzinárodných odborníkov vymenovaných vládou na pomoc rade pri jej činnosti. Títo odborníci verejne vyhlásili, že IPCC chýbajú príslušné vyšetrovacie právomoci a schopnosti. Zverejnenie priebežnej správy IPCC bolo odložené, keďže sa čaká na výsledok súdneho preskúmania, ktoré má stanoviť, či má IPCC právomoci potrebné na vedenie vyšetrovania v súvislosti s občianskymi nepokojmi.

V novembri **demonštranti obsadili areály univerzít.** Čínska univerzita a Polytechnická univerzita boli dejiskom násilných stretov s políciou a obliehaní trvajúcich niekoľko dní. Došlo k mnohým zraneniam a veľkému počtu zatknutí. Niekoľko významných osobností občianskej spoločnosti vrátane niekoľkých osôb tradične blízkych Pekingu sa pokúšalo robiť sprostredkovateľa medzi políciou a protestujúcimi, pričom zaistili bezpečný priechod pre viacerých demonštrantov. Zazneli hlasné obavy o zatknutí a zlom zaobchádzaní so zdravotníkmi pracovníkmi poskytujúcimi zdravotnú starostlivosť na Polytechnickej univerzite, v dôsledku čoho zranení protestujúci nemohli vyhľadať lekársku pomoc, čím sa porušili humanitárne normy. V dôsledku škôd na zariadeniach a napätí atmosféry boli skrátené univerzitné semestre, následkom čoho sa oporou stalo dištančné vzdelávanie. Voľby do okresných rád v novembri priniesli pokojnejšie decembrové obdobie s návratom prevažne nenásilných masových zhromaždení a pochodov. Polícia preukázala väčšiu ochotu povoliť zhromaždenia, pričom Občiansky front pre ľudské práva (CHRF) dostal povolenie na organizáciu pochodu prvýkrát od augusta. Protestné hnutie má naďalej širokú podporu – účasť na povolených pochodoch je stále značná, pričom podľa CHRF sa na pochode 8. decembra venovanom Dňu ľudských práv OSN zúčastnilo odhadom 800 000 ľudí.

Reakcia hongkonskej vlády na neutíchajúce nepokoje predstavovala okrem iného uchýlenie sa k ďalekosiahlym mimoriadnym právomociam zavedeným počas koloniálnej éry. V októbri predsedníčka výkonnej rady v rade uplatnila legislatívne opatrenie o mimoriadnych nariadeniach z roku 1922, pomocou ktorého vydala nariadenie, ktorým vyhlásila nosenie masiek na verejných zhromaždeniach za nezákonné s účinkom od 5. októbra (ďalej len „nariadenie o zákaze zakrývania tváre“). Išlo o prvé uplatnenie takýchto právomocí od roku 1967. Hoci si tento krok získal podporu mnohých členov prorožimného politického krídla, stretol sa takisto s ostrou kritikou pre obmedzovanie osobnej slobody, ktoré predstavuje, pre jeho nevyhnutnosť a pre nedostatok možností kontroly pre zákonodarcov.

Právna námietka viedla k rozhodnutiu Najvyššieho súdu z 18. novembra, podľa ktorého je nariadenie nezlučiteľné so základným zákonom a obmedzenia práv, ktoré tento zákon so sebou prináša, sú neprimerané k legitímnym cieľom vlády. Čaká sa na rozhodnutie súdu poslednej inštancie v tejto veci.

Dňa 26. septembra Carrie Lamová čelila ťažkým otázkam 150 členov verejnosti počas jediného **verejného komunitného dialógu** v doterajšej histórii. V rámci Vládneho úradu pre inováciu a koordináciu politik bol zriadený Úrad pre dialóg, ktorý mal viesť snahy o dialóg. Medzinárodní partneri vrátane EÚ podporovali snahy o zintenzívnenie dialógu zameraného na deeskaláciu situácie. Občianska spoločnosť sa takisto snažila o rozvíjanie dialógu.

Dňa 21. novembra schválil Kongres Spojených štátov **zákon USA o ľudských právach a demokracii v Hongkongu** a zákon o ochrane Hongkongu. Tento krok sa stretol s ostrou kritikou vlády Čínskej ľudovej republiky a hongkonskej administratívy. Mnohí členovia protestného hnutia ho však uvítali. Týmto zákonom sa stanovuje pravidelné hodnotenie stupňa dodržiavania autonómie Hongkongu v súvislosti s osobitným obchodným postavením, ktoré Hongkongu udelili Spojené štáty, a vytvára sa základ pre možné sankcie proti jednotlivcom, ktorí v Hongkongu porušia ľudské práva. Zákon o ochrane zakazuje vývoz určitých tovarov na presadzovanie práva do Hongkongu.

Dňa 24. novembra sa konali **voľby do okresných rád** napriek obavám niektorých členov protestného hnutia, že voľby môžu byť v dôsledku nepokojov odložené. Obdobie kampane bolo poznačené násilím, pričom došlo k niekoľkým fyzickým útokom na kandidátov a k vandalizmu v straníckych priestoroch. Samotné voľby však prebiehali v pokojnej atmosfére a 71,2 % účasť predstavovala bezprecedentne vysoké percento. Predstavitelia spojeného demokratického hnutia získali 395 zo 452 kresiel a ovládli 17 z 18 rád. Okresné rady majú len obmedzené poradné a politické právomoci a riadia značné rozpočty. Členovia okresných rád však určujú 117 z 1 200 kresiel vo volebnom výbore, ktorý volí predsedu výkonnej rady, pričom frakcia spojeného demokratického hnutia vo volebnom výbore je teraz posilnená pred najbližším plánovaným vymenovaním predsedu výkonnej rady v roku 2022.

Neutíchajúce nepokoje a reakcia vlády na ne viedli k strate verejnej podpory voči administratíve. Podľa výsledkov prieskumu verejnej mienky zverejnených v októbri miera spokojnosti s predsedníčkou výkonnej rady klesla na historické minimum 20,2 %. Ďalšie prieskumy uskutočnené ku koncu roka zdôraznili nepriaznivý účinok protestov na verejnú dôveru v orgány.

Európska únia vydala počas roka niekoľko vyjadrení a vyhlásení v reakcii na vývoj v Hongkongu. Vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (VP/PK) vydala vyhlásenia v mene Európskej únie 18. novembra, 2. októbra a 17. augusta. Dňa 17. augusta bolo ďalej vydané spoločné vyhlásenie s kanadským ministrom zahraničných vecí. Hovorkyňa vysokej predstaviteľky vydala vyjadrenia 13. augusta, 1. júla a 12. júna. Európsky parlament viedol 18. júla mimoriadnu diskusiu o situácii v Hongkongu a prijal uznesenie o tejto situácii. Situácia v Hongkongu bola spomenutá aj vo vyjadrení EÚ adresovanom tretiemu výboru Valného zhromaždenia OSN a Rade pre ľudské práva OSN.

Práva, slobody a rovnosť príležitostí

Podpora sebaurčenia alebo nezávislosti naďalej viedla k vylučovaniu z volebných procesov. Generálny tajomník strany Demosistō Joshua Wong bol 24. novembra vylúčený z kandidovania vo voľbách do okresných rád. Bol jediným diskvalifikovaným kandidátom spomedzi 1 098 potenciálnych

členov rád. V troch listoch adresovaných orgánom a v reakcii na otázky volebného komisára Joshua Wong upustil od predošlej podpory nezávislosti. Vo vysvetlení diskvalifikácie volebný komisár vyhlásil, že Wong ani strana Demosistō v skutočnosti nezmenili svoj postoj k nezávislosti.

V septembri 2019 Najvyšší súd rozhodoval o vylúčení Agnes Chowovej z kandidovania v doplňujúcich voľbách do legislatívnej rady v roku 2018 na základe jej prepojenia so stranou Demosistō a boja tejto strany za sebaurčenie. Najvyšší súd rozhodol v prospech návrhu pani Chowovej z procedurálnych dôvodov, že nedostala spravodlivú príležitosť na to, aby reagovala na tvrdenie, že nebude dodržiavať základný zákon. Podľa sudcu došlo k „porušeniu zásady prirodzenej spravodlivosti alebo procedurálnej spravodlivosti“. Vo svojom rozhodnutí však dodal, že podpora sebaurčenia alebo nezávislosti by bola nezlučiteľná so základným zákonom.

Hongkonské **médiá** vrátane elektronických médií zostávajú rôznorodé a naďalej majú veľkú mieru slobody. Existujú však obavy týkajúce sa politického vplyvu na niektoré časti médií a autocenzúry. Takisto zaznievajú obavy týkajúce sa údajného zameriavania sa na novinárov vrátane použitia násilia zo strany polície počas protestov, a bránenia novinárom v práci v kontexte nepokojov. V tejto súvislosti vydali vyjadrenia¹ okrem iných aj Klub zahraničných korešpondentov a Hongkonské združenie novinárov. Hongkong sa umiestnil na 73. mieste vo svetovom rebríčku slobody tlače zostavovanom organizáciou Reportéri bez hraníc (RBH).

Počas tohto roka náročného z hľadiska verejného poriadku bola **sloboda zhromažďovania** prevažne dodržiavaná, pričom orgány vydali povolenia na mnohé verejné zhromaždenia a pochody. So zintenzívňovaním násilia čoraz častejšie dochádzalo k odmietaniu povolenia takýchto zhromaždení z bezpečnostných dôvodov. Jedným z dôsledkov bola väčšia tendencia k nepovoleným zhromaždeniam spojeným s rizikom konfrontácie medzi protestujúcimi a políciou.

Práva LGBTI osôb. Nový predseda Komisie pre rovnosť príležitostí Ricky Chu Man-kin vyslal signál, že sa budú vyvíjať snahy o pokrok v antidiskriminačných opatreniach s cieľom chrániť práva LGBTI osôb. V súčasnosti právne predpisy týkajúce sa rovnosti zahŕňajú iba pohlavie, zdravotné postihnutie, rasu a rodinný stav. Súdne prípady predložené aktivistami LGBTI priniesli určitý úspech v rámci uskutočňovania právnej reformy. Úrad EÚ sa pripojil k iným misiám a zúčastnil sa každoročného pochodu LGBTI.

Hongkong naďalej investoval do snáh v boji proti **obchodovaniu s ľuďmi** a na tento účel vypracoval akčný plán. Poskytujú sa dodatočné zdroje na opatrenia, akými sú vyhľadávanie potenciálnych obetí. Spoliehanie sa na sieť právnych predpisov v boji proti obchodovaniu s ľuďmi namiesto jedného zákona sa hodnotí ako slabá stránka reakcie Hongkongu. Európska únia a Hongkong v tejto záležitosti naďalej úzko spolupracovali. O obchodovaní s ľuďmi sa diskutovalo aj v rámci každoročného štruktúrovaného dialógu medzi EÚ a Hongkongom v novembri. Dňa 12. a 13. decembra sa konal štvrtý výročný seminár EÚ a Hongkongu o predchádzaní obchodovaniu s ľuďmi financovaný z programu EÚ TAIEX. Hovorilo sa o záležitostiach spoločného záujmu, ako sú spolupráca s občianskou spoločnosťou a súkromným sektorom, a o obchodovaní s deťmi.

Naďalej existujú nedostatky v zabezpečovaní účinnej právnej pomoci **zahraničným pracovníkom v domácnosti**. Pre týchto pracovníkov neplatí zákonom stanovená minimálna mzda, vyžaduje sa od nich, aby bývali so svojimi zamestnávateľmi, a musia si nájsť prácu do dvoch týždňov od straty zamestnania, inak čelia deportácii. Vláda podnikla niekoľko krokov na riešenie tejto záležitosti vrátane zriadenia osobitnej horúcej linky venovanej zahraničným pracovníkom v domácnosti, ktorí hľadajú poradenstvo a pomoc. Takisto sa posilnila kontrola takýchto pracovníkov s cieľom odhaliť prípady obchodovania s ľuďmi alebo nútenej práce. Úrad EÚ zorganizoval 15. septembra filmové premietanie a panelovú diskusiu o právach zahraničných pracovníkov v domácnosti na Čínskej univerzite.

¹ Obidve organizácie vydali osobitné vyjadrenia k násiliu, ktoré sú dostupné tu: https://www.fcchk.org/fcc-statements/?wpv_aux_current_post_id=1532&wpv_view_count=861-TCPID1532&wpv_paged=2.

Opodstatnené obavy naďalej predstavujú chudoba a nerovnosť, keďže okolo 20 % obyvateľov žije pod hranicou chudoby. Len málo ľudí si môže dovoliť kúpiť bývanie na najdrahšom trhu s nehnuteľnosťami na svete a takmer 45 % obyvateľstva žije v komunálnom nájomnom bývaní. Vo svojom politickom prejave 16. októbra predsedníčka výkonnej rady oznámila niekoľko opatrení na riešenie sociálno-hospodárskych ťažkostí.

Systém **boja proti korupcii** ostal naďalej silný a odolný. Hongkong má veľmi vysoké štandardy transparentnosti a protikorupčných opatrení. Orgány, politickí predstavitelia a podnikatelia uznávajú, že na zachovanie silného postavenia Hongkongu ako medzinárodného obchodného centra je kľúčová transparentnosť.

Hospodársky vývoj

V roku 2019 došlo k výraznému oslabeniu hongkonského hospodárstva s poklesom HDP o 1,2 %. V prvom polroku pokračovalo hospodárske spomalenie, ktoré sa začalo v roku 2018, výsledkom čoho bol nárast HDP len o 0,6 % medziročne. Závislosť Hongkongu od obchodu a medzinárodných financií a jeho úlohy obchodného, podnikateľského a finančného mosta medzi Čínou a zvyškom sveta spôsobuje, že je obzvlášť zraniteľný voči vonkajším tlakom a vývoju na pevnine. V dôsledku začiatku nepokojov v júni hongkonské hospodárstvo upadlo do recesie a v druhom polroku kleslo HDP o – 2,8 %.

Do konca roka 2019 Hongkong zaznamenal **prvý rozpočtový deficit za 15 rokov** v dôsledku nižšieho predaja pôdy, nižších daňových príjmov a nárastu výdavkov. Agentúra Fitch Ratings v septembri znížila úverový rating Hongkongu na AA (z AA+) s negatívnym výhľadom a agentúra Moody's takisto zmenila výhľad Hongkongu na negatívny. Aj po znížení však ratingy tejto oblasti zostali pevne v investičnom stupni, pričom Hongkong má veľké fiškálne rezervy predstavujúce približne 40 % jeho HDP.

Náročné vonkajšie prostredie zasiahlo **zahraničný obchod** Hongkongu. Vývoz tovarov v priebehu roka klesol o 4,1 % a dovoz o 6,5 %. To malo zase dominový efekt na sektory služieb súvisiacich s obchodom, ktoré predstavujú približne 20 % zamestnanosti a HDP Hongkongu. Okrem toho v druhom polroku došlo v dôsledku nepokojov k dramatickému **prepadu maloobchodného predaja**, ktorý bol za celý rok o 11,1 % nižší. Zahraničný obchod, maloobchodný predaj a rast HDP slabli už v roku 2018, čo naznačuje, že dynamika hospodárstva bola na poklese dávno pred začiatkom nepokojov v júni.

Jeden z najviditeľnejších dôsledkov nepokojov bol **pokles počtu turistov**. Po júni bol počet prichádzajúcich turistov v medziročnom porovnaní o 39 % nižší. Približne až 80 % turistov tradične pochádza z Číny a podľa odhadov na nich pripadá približne 40 % celkového maloobchodného predaja v meste, najmä v sektore luxusného tovaru. Okrem maloobchodného predaja pokles prichádzajúcich turistov tvrdo pocítili aj odvetvia pohostinstva, potravín a nápojov a dopravy.

Napriek poklesu stúpla **nezamestnanosť** len minimálne z 2,8 % v poslednom štvrtroku 2018 na 3,3 % v poslednom štvrtroku 2019. Trh práce však môže byť pod väčším tlakom, ak sa hospodárstvo nezotaví. Inflácia zostala pod kontrolou, pričom súvisiaca inflácia spotrebiteľských cien v tomto roku bola 3 %.

Ceny **nehnuteľností** klesli o 4,5 % v období od mája do decembra, ale vďaka silnému začiatku roka ceny stúpili o 5,4 % za celý rok 2019. Hongkong naďalej zostáva jedným z celosvetovo najmenej cenovo dostupných mestských centier pre záujemcov o kúpu bývania. Priemerná čakacia lehota na komunálne nájomné bývanie sa predĺžila na 5,4 roka.

Hoci je finančný sektor silnejší ako zvyšok hospodárstva vzhľadom na jeho veľkú závislosť od Číny a regiónu a relatívne malý význam miestnych činností, nevyhol sa úplne vplyvu poklesu. V treťom štvrtroku klesol počet prvotných verejných ponúk akcií (IPO), ale od septembra sa zvyšoval, a to vrátane široko propagovanej sekundárnej kotácie spoločnosti Alibaba. Za tento rok si Hongkong

dokonca zachoval svoje prvenstvo ako hlavné centrum IPO na svete. Denný obrat na trhu však medziročne klesol o 18,9 % a index Hang Seng zaostával za ostatnými hlavnými indexmi. Trendy na akciovom trhu boli silno ovplyvnené vývojom v Číne a pretrvávajúcim napätím medzi USA a Čínou v oblasti obchodu. Bankový sektor však zostal pevný a úroveň kapitalizácie a likvidity presahovala medzinárodné štandardy. Hongkong má takisto rozsiahle devízové rezervy podporujúce menovú radu hongkonského dolára a prevažne sa vyhol odlevu kapitálu spôsobenému panikou.

Hongkong sa naďalej profiloval ako centrum **ekologického financovania** v regióne vďaka svojmu odvetviu riadenia aktív a politike vlády podporujúcej ekologické financovanie. V máji 2019 vyzbieral 1 miliardu USD prostredníctvom inauguračných ekologických štátnych dlhopisov denominovaných v USD. V roku 2019 sa hongkonské orgány takisto zamerali na rozvíjanie trhovej infraštruktúry (napr. budovanie kapacít ekologického financovania vo finančných inštitúciách).

V roku 2019 bola implementovaná **auditová reforma**, v rámci ktorej sa zreorganizovala rada pre finančné výkazníctvo (RFV) ako nezávislý orgán dohľadu upravujúci činnosť auditorov a urýchlil sa prechod od sebaregulácie k nezávislému dohľadu v súlade s medzinárodnými štandardmi. V novembri 2019 rada pre cenné papiere a termínové obchody prijala nový prístup k **virtuálnym platformám na obchodovanie s aktívami**, pričom sa regulujú na dobrovoľnej báze. Oprávnenie môžu získať len prevádzkovatelia, ktorí spĺňajú vysoké regulačné štandardy. **Systém rýchlejšej platby** bol vďaka prepojeným e-peňaženkám rôznych bánk rozvinutý aj na platby v júanoch. Hoci sa služby e-peňaženky ponúkajú aj v Číne, prepojenie dosiaľ nie je možné.

Pokiaľ ide o **podporu hospodárstva zo strany hongkonskej vlády**, Hongkonský menový úrad (HKMA) bol schopný nasledovať federálny bankový systém USA a počas roka niekoľkokrát znížil úrokové sadzby. V októbri sa takisto znížil proticyklický kapitálový vankúš z 2,5 % na 2 % s cieľom podporiť poskytovanie bankových úverov. Vo fiškálnej oblasti vláda zaviedla balíky záchranných opatrení v hodnote 30 miliárd HKD (3,5 miliardy EUR). Ich cieľom bolo znížiť finančnú záťaž na domácnosti, podporiť malé a stredné podniky a posilniť odvetvia dopravy a cestovného ruchu. Pozorovatelia kritizovali, že balíky predstavujúce len 1 % HDP sú príliš malé. Je potrebné poznamenať, že v novembri MMF odporučil zvýšenie výdavkov verejnej správy na podporu hospodárstva a riešenie štrukturálnych výziev (nedostatok bývania, nerovnosť príjmov atď.).

V októbri predniesla predsedníčka výkonnej rady svoj **politický prejav za rok 2019** so zameraním na bývanie a sociálne zabezpečenie. V oblasti sociálneho zabezpečenia sa čiastočne opakovali už oznámené balíky záchranných opatrení, hoci boli pridané rôzne nové opatrenia. Pokiaľ ide o bývanie, najpozoruhodnejším návrhom bolo využitie legislatívneho návrhu na opätovné nadobudnutie pôdy, na základe ktorého by sa developerom odobrala pôda určená na rozvoj bývania s vysokou hustotou, ale pre ktorú zatiaľ neexistujú plány rozvoja, a táto pôda by sa použila na komunálne bývanie.

V priebehu roka 2019 si **európske podniky** udržali prevažne „vyčkávaciu“ pozíciu. Spoločnosti, ktoré využívajú Hongkong ako regionálne centrum pre širší ázijsko-tichomorský región, značne zasiahla obchodná vojna medzi USA a Čínou a slabý globálny obchod. Nepokoje vyvolali veľké obavy najmä v spoločnostiach zameraných na miestny predaj, a to najmä v maloobchodnom sektore (predovšetkým v oblasti luxusného tovaru), odvetví pohostinstva a potravín a nápojov. V týchto odvetviach bol zaznamenaný značný pokles predaja, pričom hlavným dôvodom bol prudký pokles počtu návštevníkov a výdavkov spotrebiteľov. Niektoré podniky museli obmedziť svoju činnosť. Ak sa situácia nezlepší, spoločnosti by mohli byť donútené zvážiť ďalšie opatrenia.

Návrh zákona o vydaní, ktorý bol odložený, a proces jeho prijatia spôsobili veľké obavy v európskej podnikateľskej komunite. V priebehu nepokojov európske spoločnosti jednoznačne odsúdili násilie a zároveň vyjadrili vážne obavy týkajúce sa bezvýchodiskovej politickej situácie a toho, ako ovplyvnila podnikateľskú klímu v Hongkongu.

Narastajúci politický tlak a narušenie bežného vykonávania podnikateľskej činnosti boli v roku 2019 novými prvkami v Hongkongu, ktoré podnikateľská komunita všeobecne s obavami pozorovala. Účinné fungovanie Hongkongu, jeho úloha primárneho daňového raja čínskej pevniny, vysoká úroveň autonómie, nezávislé súdnictvo a dodržiavanie zásad právneho štátu sú vnímané ako kľúčové konkurenčné výhody. Narušenie ktoréhokoľvek z týchto prvkov by viedlo k zníženiu atraktivity Hongkongu ako medzinárodného obchodného centra.

Obchod a iné politiky

V marci Hongkong podpísal **dohodu o voľnom obchode** (FTA) s Austráliou. V roku 2019 nadobudla účinnosť FTA (podpísaná v roku 2017) so Združením národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN) pre Laos, Mjanmarsko, Singapur, Thajsko, Vietnam a Malajziu. Hongkong takisto verejne vyhlásil svoj zámer pripojiť sa k Regionálnemu komplexnému hospodárskemu partnerstvu (RCEP) a uzavrieť ďalšie FTA, najmä s Thajskom a so Spojeným kráľovstvom po jeho odchode z EÚ. V roku 2019 neboli uzavreté žiadne nové dohody o podpore a ochrane investícií, hoci stále prebiehajú rokovania s Ruskom, Iránom a Tureckom.

Podpora **výskumu a inovácií** ostáva naďalej prioritou hongkonskej vlády – predsedníčka výkonnej rady vo svojom politickom prejave oznámila prepracovanie niekoľkých systémov na podporu inovácií a technológií. Na podporu inovácií Hongkong zaviedol nový systém na udeľovanie patentov. Inovácie sú podporované aj v oblasti financií, pričom cieľom Hongkongu je stať sa lídrom v technológiách poskytovania finančných služieb (tzv. FinTech) a ekologického financovania – v roku 2019 sme sa stali svedkami udelenia prvých ôsmich virtuálnych bankových licencií v meste a vydania prvého balíka ekologických vládnych dlhopisov v hodnote 1 miliardy USD².

Ochrana životného prostredia a eliminácia emisií uhlíka boli aj v roku 2019 pre Hongkong veľkými výzvami. V oblasti odpadu vláda podnikla kroky na zníženie množstva plastových slamiek a polystyrénových nádob na jedlo v zariadeniach ponúkajúcich stravovanie najmä vládny zamestnancom. Na dlho prediskutovaný systém nákladov na odpad predstavený v legislatívnej rade v novembri 2018 sa stále čaká. Jediný pozoruhodný plán na zvládnutie rastúceho množstva odpadu vyprodukovaného v meste je vybudovanie veľkej spaľovne na energetické zhodnocovanie. Politiky a nástroje na redukciiu, opätovné spracovanie a recykláciu odpadu prevažne chýbajú. Významným krokom vpred v súvislosti so znečistením vzduchu bolo nadobudnutie účinnosti nariadenia z januára 2019, podľa ktorého musia plavidlá v hongkonských vodách používať len palivo s obmedzeným obsahom síry (maximálne 0,5 %). Hongkong takisto zverejnil verejnú konzultáciu na elimináciu uhlíkových emisií s cieľom vytvoriť dlhodobú stratégiu eliminácie uhlíkových emisií pre svoje územie.

Vzťahy medzi Hongkongom a Čínou

Neutíchajúce protesty výrazne poznačili vzťahy medzi Hongkongom a Čínou. Vláda Čínskej ľudovej republiky verejne podporila použitie sily proti protestujúcim zo strany orgánov. Okrem toho na základe veľmi obmedzených dôkazov tvrdila, že protesty sú nástrojom tých, ktorí sa snažia o nezávislosť Hongkongu, a že za podnietenie nepokojov sú zodpovedné zahraničné mocnosti. Čína označila sociálno-hospodárske ťažkosti za hlavný hnací motor verejnej nespokojnosti. Prezident Si Ťin-pching označil násilie za „očividnú výzvu“ pre zásadu „jedna krajina, dva systémy“.

Naďalej rástli obavy, že sa narúša „vysoký stupeň autonómie“ Hongkongu v rámci zásady „jedna krajina, dva systémy“.

Média informovali o zvýšenom počte vojakov Ľudovej oslobodzovacej armády (PLA) nasadených v Hongkongu. Detašovaná vojenská jednotka PLA v novembri opustila kasárne v Kau-lungu (Kowloon) a odpratávala barikády a trosky, ktorými boli počas nepokojov posiate hlavné triedy. V súlade s podmienkami základného zákona môže vláda Hongkongu požiadať PLA o pomoc pri katastrofách alebo udržiavaní verejného poriadku. V tomto prípade však k takejto žiadosti nedošlo.

Po rozhodnutí Najvyššieho súdu o protiústavnosti zákazu masiek hovorca Komisie pre legislatívne záležitosti Čínskej ľudovej republiky uviedol, že len Stály výbor Národného

² Hongkong vytvoril program ekologických dlhopisov do výšky 100 miliárd HKD (11,5 miliardy EUR). V máji Hongkonský menový úrad (HKMA) takisto predstavil rad opatrení na podporu a propagáciu rozvoja ekologického financovania v Hongkongu.

Ľudového kongresu môže rozhodnúť o tom, či sú hongkonské zákony v súlade so základným zákonom. Vo svojom vyjadrení hongkonská advokátska komora uviedla, že toto stanovisko je „právne nesprávne“, že súdy v Hongkongu v minulosti zrušili protiústavné zákony a že akýkoľvek náznak toho, že hongkonské súdy nemôžu vykonať revíziu ústavy, obmedzuje výkon súdnej moci, ktorú tieto súdy vždy mali, a nie je v súlade so základným zákonom.

Politické nepokoje viedli k rastúcemu tlaku na hongkonskú podnikateľskú komunitu z oboch strán politického spektra. Zamestnanci niektorých spoločností v Hongkongu boli potrestaní, okrem iného aj prepustením, za účasť na demonštráciách a protestoch a za komentáre podporujúce protesty na sociálnych médiách. Samotné spoločnosti čelili tlaku, čo viedlo k mediálne dobre známym prípadom vedúcich predstaviteľov podnikov, ktorí odstupovali a verejne sa ospravedlňovali za politické názory a konanie svojich zamestnancov. Podniky vnímané ako pročínske sa stali častým terčom sympatizantov protestov. V niektorých prípadoch to vyústilo až do bojkotu, ale aj násilných prejavov, najmä vandalizmu v ich priestoroch.

V roku 2019 bol Hongkong naďalej **hlavným obchodným centrom Číny**, zatiaľ čo Čína bola naďalej zďaleka najväčším obchodným partnerom Hongkongu – 55 % vývozu Hongkongu smerovalo do Číny, zatiaľ čo 47 % dovozu Hongkongu pochádzalo z Číny. V roku 2018 bol Hongkong zasa piatym najväčším obchodným partnerom Číny (po USA, EÚ, Japonsku a Kórei). Čína (predovšetkým provincia Kuang-tung) zostáva naďalej pre Hongkong dôležitou základňou colného režimu pasívny zušľachtovací styk.

Hongkong bol takisto naďalej **kľúčovým daňovým rajom a centrom pre investície Číny**. Pre Čínu je najväčším zdrojom prichádzajúcich priamych zahraničných investícií (PZI), pričom predstavuje 54 % celkového objemu (na konci roka 2018), a prvou destináciou odchádzajúcich PZI, pričom predstavuje 65 % celkového objemu. Čína bola zasa najväčším zdrojom prichádzajúcich PZI Hongkongu (s podielom 25,5 % celkového objemu Hongkongu na konci roka 2017)³. Na konci roka 2019 v Hongkongu sídlilo 1 241 čínskych spoločností, ktoré predstavovali 51 % z 2 449 spoločností sídliačich v Hongkongu, ale 73 % celkovej trhovej kapitalizácie. Na konci roka 2018 sídlilo v Hongkongu 1 146 čínskych spoločností, ktoré predstavovali 50 % z 2 315 spoločností sídliačich v Hongkongu, ale 68 % celkovej trhovej kapitalizácie. Kapitálové trhy Hongkongu a Číny sú spojené prostredníctvom **systému Stock Connect**, ktorý prepája hongkonskú burzu s jej náprotivkami v Šanghaji a Šen-čene, a systému **Bond Connect** na spoločný prístup na trhy s dlhopismi.

Počas roka Hongkong a Čína naďalej rozvíjali svoj vzťah v rámci **komplexnej dohody o partnerstve (CEPA) medzi Čínou a Hongkongom**. V novembri tieto dve krajiny podpísali zmenu v rámci CEPA v oblasti obchodu so službami, ktorou sa zaviedli ďalšie liberalizačné opatrenia v odvetviach, ako sú finančné a právne služby, výstavba a strojárstvo, testovanie a certifikácia, zábava a služby cestovného ruchu. Táto zmena sa má zaviesť v júni 2020.

Dlho očakávaná koncepcia oblasti zálivu **Kuang-tung-Hongkong-Macao (Greater Bay, ďalej len „GBA“)** bola zverejnená vo februári 2019. Hongkong bol označený za jedno zo štyroch centrálnych miest v regióne (spolu so Šen-čenom, Kuang-tungom a Macaom). Hongkongu bola pridelená kľúčová úloha v rozvoji GBA, najmä pre odborné služby (vrátane finančných služieb), a úloha globálneho zahraničného strediska pre transakcie v jüanoch. Od zverejnenia koncepcie boli oznámené opatrenia vrátane posilnenia spolupráce v oblasti práv duševného vlastníctva a cla, ktoré uľahčili Hongkončanom život, prácu a vedecko-výskumnú činnosť v rámci GBA. Z dôvodu nepokojov však v Hongkongu rastú obavy, že jeho úloha v GBA môže byť obmedzená v prospech iných zúčastnených miest.

Bilaterálne vzťahy a spolupráca medzi EÚ a Hongkongom v roku 2019

³ <https://www.tid.gov.hk/english/aboutus/publications/factsheet/china.html>

Dňa 28. novembra 2019 sa v Hongkongu uskutočnil **trinásť štruktúrovaný dialóg medzi EÚ a Hongkongom**. Tento dialóg poskytol príležitosť na diskusiu o spolupráci v širokej škále oblastí vrátane bilaterálneho obchodu, reformy Svetovej obchodnej organizácie, finančných služieb, investícií, verejného obstarávania, cieľ, inovácií a technológií a obchodovania s ľuďmi.

Podľa prieskumu, ktorý v roku 2019 uskutočnila vláda Osobitnej administratívnej oblasti Hongkong (OAO), viac ako 2 300 spoločností z EÚ založilo podnik v Hongkongu a viac ako polovica tu má svoje regionálne sídlo alebo regionálne kancelárie. Podniky z EÚ pôsobia v širokej škále odvetví, najmä vo finančných a obchodných službách, obchode, logistike, maloobchode, odvetví potravín a nápojov a výstavbe.

V roku 2019 bol Hongkong 18. najväčším obchodným partnerom EÚ v oblasti tovaru a deviatym najväčším obchodným partnerom v Ázii s celkovým obchodom dosahujúcim 48 miliárd EUR (+3,4 % medziročne). Vývoz tovaru z EÚ do Hongkongu dosiahol hodnotu 36,7 miliardy EUR a dovoz z Hongkongu bol vo výške 11,3 miliardy EUR, výsledkom čoho bol výrazný prebytok na strane EÚ vo výške 25,4 miliardy EUR (štvrtý najvyšší prebytok vzájomného obchodu). EÚ si takisto udržala svoje postavenie druhého najväčšieho obchodného partnera Hongkongu po Číne. Počas roka bola EÚ druhým najväčším vývozným trhom a tretím najväčším dovozcom pre Hongkong.

Hongkong zostal naďalej významným skladiskom pre obchod medzi Čínou a EÚ. V roku 2018 smerovalo takmer 10 miliárd EUR z dovozu z EÚ do Číny cez Hongkong a spätný vývoz tovaru pochádzajúceho z Číny do EÚ cez Hongkong dosiahol celkovú výšku 35 miliárd EUR.

Hongkong je po Číne, Singapure, Japonsku a Indii piatym najväčším **obchodným partnerom EÚ v oblasti služieb** v Ázii. V roku 2018 (najaktuálnejšie dostupné údaje) vzájomný obchod so službami dosiahol hodnotu 29,3 miliardy EUR (+8,7 % medziročne). Dovoz služieb do EÚ z Hongkongu dosiahol hodnotu 14,8 miliardy EUR a vývoz do Hongkongu dosiahol hodnotu 14,5 miliardy EUR, výsledkom čoho bol malý deficit EÚ vo výške 325 miliónov EUR.

Dvojsmerné **investície** medzi EÚ a Hongkongom boli naďalej mimoriadne vysoké. Zo štatistík Hongkongu vyplýva, že okrem daňových rajov je EÚ druhým najväčším zahraničným investorom v Hongkongu s 2 300 spoločnosťami a objemom 136,2 miliardy EUR, ktorý na konci roka 2018 predstavoval 8,2 % z celkového objemu PZI (najaktuálnejšie dostupné údaje). Celkový objem PZI z Hongkongu do EÚ na konci roka 2018 zasa predstavoval 168 miliárd EUR, v dôsledku čoho bol Hongkong významným zdrojom PZI do EÚ.

Hongkong vďačí za svoje významné postavenie v investičných vzťahoch s EÚ čiastočne skutočnosti, že značná časť toho, čo sa štatisticky zaznamenáva ako „PZI Hongkongu“, pochádza v skutočnosti z Číny. Podľa hongkongskej rady pre rozvoj obchodu (Trade Development Council) viac ako 60 % odchádzajúcich čínskych investícií smeruje do Hongkongu alebo cezeň. Významný podiel PZI EÚ v Číne prechádza takisto cez Hongkong. Je to spôsobené predovšetkým tým, že sú tu prítomní kvalitní poskytovatelia služieb, predvídateľné regulačné prostredie Hongkongu a právny štát.

Počas roka EÚ a Hongkong pokračovali v spolupráci v oblasti **cieľ** podľa akčného plánu na zlepšenie ochrany práv duševného vlastníctva financovaného v rámci programu IP Key. Akčný plán bol v roku 2019 rozšírený na morské prístavy v EÚ na spoločnú spoluprácu a spoločnú kontrolu tranzitného nákladu. V Hongkongu sa v marci konalo stretnutie pracovnej skupiny pre duševné vlastníctvo EÚ – Hongkong a v Bruseli sa v júli uskutočnilo 11. stretnutie Spoločného výboru pre colnú spoluprácu EÚ – Hongkong. Napriek vynikajúcej spolupráci bol Hongkong stále druhým hlavným miestom pôvodu tovaru porušujúceho práva duševného vlastníctva dovážaného do EÚ, hoci sa tento tovar nevyrába na jeho území. Obidve strany uvažujú o tom, ako ďalej riešiť tento problém a zlepšovať spoluprácu v tejto oblasti.

Hongkonské orgány zverejnili dve nové výzvy na poskytnutie finančných prostriedkov na podporu účastníkov z OAO na programe **Horizont 2020**. Počas štruktúrovaného dialógu sa EÚ a Hongkong

dohodli na preskúmaní možnosti rozšírenia hongkonského mechanizmu spolufinancovania programu Horizont 2020 a nad jeho rámec so zapojením súkromného sektora.

Čo sa týka **spolupráce v daňových záležitostiach**, vo februári 2019 Hongkong zmenil dva zostávajúce režimy pre offshorové fondy a offshorové fondy súkromného kapitálu s cieľom riešiť obavy EÚ týkajúce sa ich účelovej viazanosti. Na základe toho sa Rada v marci 2019 dohodla, že Hongkong splnil svoje záväzky týkajúce sa dobrej správy v daňových záležitostiach.

V oblasti **boja proti praniu špinavých peňazí a boja proti financovaniu terorizmu** vydala Finančná akčná skupina (FATF) v septembri 2019 vzájomnú hodnotiacu správu pre Hongkong⁴. Hongkong je jurisdikciou s významnou aktivitou v oblasti zakladania spoločností. Nedávno zmodernizoval svoj režim, aby zabezpečil, že spoločnosti budú zbierať a uchovávať informácie o skutočnom vlastníctve, ale účinnosť týchto nových opatrení sa zatiaľ plne neprejavila. Hongkong by mal takisto podniknúť ďalšie kroky na zabezpečenie toho, aby boli informácie o skutočnom vlastníctve ľahšie dostupné a presné.

EÚ a Hongkong naďalej spolupracovali na posilnení **medziľudských kontaktov**, predovšetkým v oblasti výskumu, akademickej spolupráce, mobility študentov, kultúry a kreatívnych odvetví.

Úrad EÚ v Hongkongu zorganizoval širokú škálu kultúrnych, hospodárskych a verejných diplomatických aktivít, často v spolupráci s členskými štátmi EÚ a ich kultúrnymi inštitútmi. K najvýznamnejším udalostiam roka patril Filmový festival EÚ, Deň jazykov EÚ, Hongkonský knižný veľtrh, každoročné hongkonské zhromaždenie LGBTI Pride, seminár o jednorazových plastoch, partnerstvo s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu na Globálnom filmovom festivale migrácie, seminár EÚ a Hongkongu o prevencii obchodovania s ľuďmi a premietanie filmu a panelová diskusia venovaná právam zahraničných pracovníkov v domácnosti. Úrad EÚ sa často stretával s predstaviteľmi vlády, zákonodarcami, akademickou obcou a občianskou spoločnosťou.

⁴ <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer4/MER-Hong-Kong-China-2019.pdf>